

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Algemene Rekenkamer
Postbus 20015
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
315767-117461-DMO

Bijlage(n)

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Datum 11 maart 2014
Betreft Overleg op grond van artikel 96 Comptabiliteitswet 2001

Geachte mevrouw S.,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het advies in het kader van artikel 96, eerste lid van de Comptabiliteitswet 2001 over het wetsvoorstel voor de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Gelet op de onderdelen die betrekking hebben op de systeemverantwoordelijkheid en het stelsel van rekenkamercommissies zal ik deze brief ook namens de minister van BZK beantwoorden.

U gaat in uw brief in op een aantal onderwerpen die betrekking hebben op het wetsvoorstel Wmo 2015. Met deze brief ga ik in op de aandachtspunten die u in uw advies noemt, te weten het dataplatform voor de verantwoording, de positie van het CAK en de SVB, de advies- en rapportagefunctie van de IGZ en de lokale rekenkamers. Al deze onderwerpen hebben betrekking op de verantwoording en het toezicht waarmee partijen hun verantwoordelijkheden in het stelsel waar kunnen maken.

Verantwoording en toezicht

Het wetsvoorstel Wmo 2015 maakt gemeenten breed verantwoordelijk voor maatschappelijke ondersteuning. Het is belangrijk dat daarbij ook de bevoegdheden, verantwoording en controle bij de gemeenten komen te liggen. De Algemene Rekenkamer is het eens met de keuze om de verantwoording voor de uitvoering van de wet decentraal te beleggen.

Het nieuwe systeem moet ook duidelijk zijn in de verantwoordelijkheidsverdeling. De minister blijft systeemverantwoordelijk. Ook na de decentralisaties moet worden gezorgd voor een goede werking van het systeem. Informatievoorziening is daarbij van een groot belang. Het begrip systeemverantwoordelijkheid is in relatie tot het sociaal domein door de Ambtelijke Commissie Decentralisaties (ACD) gedefinieerd. De specifieke invulling hiervan wordt voor de afzonderlijke onderdelen door de betrokken bewindspersonen nader te worden uitgewerkt. Tevens dient de bijbehorende informatievoorziening nog te worden ingericht. Uitgangspunt daarbij is het streven naar een zo goed mogelijke aansluiting tussen de informatievergaring in het kader van de systeemverantwoordelijkheid enerzijds en de informatievergaring in het kader van horizontale verantwoording anderzijds. Dit gebeurt in een samenwerkingstraject met de VNG.

Naar één open dataplatform voor de verantwoording

Het kabinet zet in op een zo goed mogelijk afgestemde uitvraag en waar mogelijk meervoudig gebruik van informatie en vindt, samen met de Rekenkamer, een tijdig en effectief informatiearrangement van groot belang. Via www.monitorlangdurigezorg.nl zijn er veel data over de AWBZ-zorg ontsloten. Hier worden gegevens van CIZ, CAK, CVZ en de NZa centraal beschikbaar gesteld. Deze monitor wordt in opdracht van het ministerie van VWS door het CBS beheerd. Voor de verantwoordelijkheden en middelen die naar de gemeenten worden gedecentraliseerd is nog geen centraal open-data systeem voorhanden. De workshop die u op 5 maart jl. over monitoring in het sociaal domein heeft georganiseerd, is voor de departementen en de VNG een inspirerende aanleiding geweest om in gezamenlijkheid met elkaar te gaan verkennen welke kansen we op dit gebied met elkaar kunnen pakken.

Met de Tijdelijke wet deelfonds sociaal domein worden de nieuwe middelen voor gemeenten voor de Wmo 2015, de Jeugdwet en de Participatiewet voor drie jaar met een bestedingsvoorwaarde, zoals genoemd in de brief van de minister van BZK van 9 oktober 2013 over de vormgeving deelfonds sociaal domein¹, verstrekt via het deelfonds sociaal domein. Er wordt momenteel gewerkt aan een financiële monitor waarmee de Tweede Kamer geïnformeerd kan worden of de middelen besteed worden aan de doelen van het sociaal domein. Na drie jaar vervalt deze bestedingsvoorwaarde automatisch.

Positie CAK en SVB

De uitvoering van de eigenbijdrageregeling wordt met een wettelijke verplichting neergelegd bij het Centraal Administratiekantoor (CAK) en het administratieve beheer dat is verbonden aan het persoonsgebonden budget bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De Rekenkamer stelt daarmee terecht dat er ook een wijziging plaatsvindt in de aansturing van het CAK en de SVB. Op grond van de Kaderwet zbo's blijft de minister van VWS verantwoordelijk voor de sturing en het toezicht op het CAK en de minister van SZW voor de sturing en het toezicht op de SVB. Aan die verantwoordelijkheid verandert niets. Met gemeenten is in bestuurlijk overleg de afspraak gemaakt dat zij wel zeggenschap krijgen over de vormgeving van de uitvoering van de gedecentraliseerde taken die bij het CAK en de SVB belegd zijn.

Advies- en rapportagefunctie IGZ

Het kabinet vindt het belangrijk dat de kennis en ervaring van het IGZ met betrekking tot het toezicht op aanbieders van extramurale Awbz-zorg wordt overgedragen aan gemeenten. De geformuleerde adviesfunctie zal zich richten op de transitiefase en zal geen structureel karakter hebben. IGZ zal hier samen met de VNG en gemeenten invulling aan geven zodat een goede overdracht geborgd is. Het wetsvoorstel gaat voorts uit van een jaarlijkse rapportage over het gemeentelijk toezicht, opgesteld door de (gezamenlijke) rijksinspectie(s) op landelijk niveau. Het betreft hier geen individueel toezicht op gemeenten, maar een landelijk beeld op stelselniveau. Dit helpt de bewindspersoon om zijn systeemverantwoordelijkheid in te vullen. De verkenning over de precieze invulling daarvan wordt medio 2014 afgerond. Dit is een nadere uitwerking van de 'decentralisatiebrief' die de minister van BZK op 19 februari 2013 aan de Tweede Kamer heeft gestuurd²; waarin is aangekondigd dat de verschillende

¹ Kamerstukken 2013-2014, TK 33 750 VII, nr. 9.

² Kamerstukken 2013-2014, TK 33 400 VII, nr. 59.

rijksinspecties met elkaar zullen bezien of en zo ja bestaande toezichtactiviteiten met betrekking tot de gemeentelijke uitvoering in het sociale domein meer in samenhang zouden kunnen worden gebracht. In de MvT van het wetsvoorstel Wmo 2015 is dit verder verduidelijkt: "Dit toezicht zou zich naar de mening van de regering kunnen richten op de vraag of de inspanningen van de betrokken hulpverleners in gezamenlijkheid voor de meest kwetsbare groepen leiden tot een ondersteuning van betrokkene die voldoet aan diens daadwerkelijke behoefte".

Lokale rekenkamers

Een stevige positie van lokale rekenkamer(commissie)s is belangrijk voor een goede horizontale verantwoording van de decentralisaties. Lokale rekenkamer(commissie)s ondersteunen gemeenteraden bij de invulling van hun controlerende taak door onderzoek te doen naar de effectiviteit van de gemeentelijke bestedingen. Recent heeft de minister van BZK, mede naar aanleiding van signalen van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK), een aantal mogelijke verbeteringen voor de rekenkamerfunctie gesignaleerd. Zo hebben rekenkamercommissies niet dezelfde onderzoeksbevoegdheden richting publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden als rekenkamers, terwijl voor de meeste gemeenten geldt dat zij een rekenkamercommissie hebben in plaats van een rekenkamer. Een ander punt betreft het rekenkamer(commissie)toezicht op privaatrechtelijke verbanden. Dit is nu alleen mogelijk indien één gemeente voor meer dan 50% eigenaar is van de private rechtspersoon dan wel een (financieel) belang van meer dan 50% heeft bij een private rechtspersoon via een garantie, lening of subsidie. In het geval meerdere gemeenten gezamenlijk een belang van meer dan 50% hebben, maar de afzonderlijke gemeenten ieder een belang hebben dat kleiner is dan 50%, is niet voorzien in rekenkamer(commissie)toezicht.

Beide punten zijn via nota's van wijziging bij het voorstel van wet tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen aangepast³. Hierdoor krijgen rekenkamercommissies dezelfde onderzoeksbevoegdheden richting publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden die rekenkamers reeds hebben en wordt voor het gemeentelijke belang bij private rechtspersonen gekeken naar het gezamenlijke belang dat groter dan 50% moet zijn. Met deze maatregelen wordt het door u geconstateerde controlegat gedicht.

Parlementair proces

Het wetsvoorstel Wmo 2015 is inmiddels aanhangig bij de Tweede Kamer. Daarom zal ik een afschrift van deze brief doen toekomen aan de Voorzitter van de Tweede Kamer. Ik heb er vertrouwen in dat de Tweede Kamer uw inbreng en mijn reactie daarop zorgvuldig en evenwichtig mee zal nemen in de behandeling van het wetsvoorstel.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn

³ Kamerstukken II 2013/14, 33 597, nrs. 7 en 9.